Dodatek tygodniowy

przy Gazecie Lwowskiej.

Nro. 40. Dnia 4. Października 1856.

Statystyczne podania szkół publicznych z r. $185^4/_5$

w Galicyi wschodniej

czyli w lwowskim okręgu administracyjnym.

(Dalszy ciąg. Obacz N. 28, 29, 30, 31, 35, 36, 37, 38 i 39. Dodat. tygod.)

Przegląd egzaminów dojźrzałości w roku szkolnym $185^4/_5$.

Egzamina dojzrzałości odbyte po wyższych gymnazyach w roku szkolnym $185^4/_5$, a w zestawieniu z rokiem poprzedzającym $185^3/_4$ przedstawia następująca tabela:

Kandydaci do egzaminu dojrzałości.

W Gymnazyum	w roku szkolnym $185^4/_5$					w roku szkolnym $185^3/_4$			Zestawienie w roku szkolnym $185^4/_5$					
	egzaminowanych	dojrzałych	reprobowanych			egzaminowanych	dojrzałych	reprobowanych	egzaminowanych		dojrzałych		reprobowanych	
			na pół roku	na rok cały	na zawsze				więcej	mniej	więcej	mniej	więcej	mniej
Lwowskim akademicznym . . .	41	31	8	2	—	30	25	5	11	—	6	—	5	—
Lwowskim drugim . .	11	10	1	—	—	18	11	7	—	7	—	1	—	6
Przemyskim	18	17	—	—	1	39	28	11	—	21	—	11	—	10
Tarnopolsk.	18	16	1	—	1	14	10	4	4	—	6	—	—	2
Samborskim	23	17	2	4	—	21	18	3	2	—	—	1	3	—
Stanisławowskim . . .	27	21	2	4	—	33	26	7	—	6	—	5	—	1
Suma . .	138	112	14	10	2	155	118	37	17	34	12	18	8	19
W ogóle . .										17	—	6	—	11

Szkoła realna we Lwowie.

(Ob. N. 21 Dot. tyg. T. V.)

Szkoła realna we Lwowie urządzona według dawniejszego systemu składa się z dwuletniego kursu nauk, a zależy od Akademii technicznej; Dyrektorem też jej jest Dyrektor samej akademii technicznej, a stan nauczycielski składają 5 rzeczywistych nauczycieli, 4 suplentów jeden ksiądz między nimi, 1 pomocnik, razem 10 nauczycieli.

Stan uczniów.

Kurs roczny	publiczni	prywatni	razem	Co do narodowości						Co do wyznań religijnych				stypendyści	Kwota stypen. 80 złr.
				Niemcy	Polacy	Rusini	Węgrzy	Czesi	Żydzi	rzymsk. kat.	gr. kat.	ewangel.	żydzi		
I.	101	4	105	25	69	2	—	4	5	96	2	2	5	—	
II.	56	2	58	16	34	6	2	—	—	50	6	2	—	1	
Ogółem . .	157	6	163	41	103	8	2	4	5	146	8	4	5	1	

Szczegóły.

W porównaniu z rokiem szkolnym $185^3/_4$ stan uczniów pomniejszył się na kursie pierwszorocznym o 49, a na drugorocznym o 59.

Cały ten Zakład utrzymuje skarb publiczny, i uczniowie nie podlegają innej opłacie, prócz taksy 2 złr. za wpisanie się na wstępie, ale od tej taksy nikt nie jest wyjętym.

Własnych i osobnych porządków lub zbiorów naukowych szkoła ta realna nie posiada, uczniowie mają przystęp wolny do gabinetów samej akademii technicznej. W ogólności Zakład ten nie jest jeszcze ostatecznie urządzonym, i stanowcze ustalenie jego dopiero jest w trakcie. Składać się na ten czas będzie z 6 klas, i wpłynie doń dwie klas niższo-realnych, które teraz przyłączone są do wzorowej szkoły gr. kat. obrządku we Lwowie, i stanowić będą wyższą szkołę realną lwowską.

Szkoła realna w Brodach.

Szkoła realna brodzka powstała ze szkoły realno-handlowej, która w roku 1818 dla Niemców i Izraelitów w Brodach była założona. W roku 1854 przeistoczona na zupełną niższo-realną, składa się z trzechletniego kursu nauk według nowego planu szkół urządzenia. Kto do tej szkoły chce wstąpić, musi się wywieść z nauk przygotowawczych, mianowicie takich, które się traktują w trzech klasach po szkołach tak zwanych głównych normalnych, a przełożeni Zakładu mają przytem prawo powołać ucznia na wstępie na nowy egzamin, by się przekonać o usposobieniu jego.

Stan nauczycielski składali 1 dyrektor, 6 nauczycieli, 1 katecheta, 1 suplent i 2 nauczycieli podrzędnych, razem 10 nauczycieli, do których nadto przybywa i 1 nauczyciel wyznania izraelickiego.

Stan uczniów.

Kurs roczny	publicznych	prywatnych	ogółem	Co do narodowości			Co do wyznania religijnego				Co do opłaty		
				Polacy	Rusini	dalszych narodowości	rzymsk. kat.	gr. kat.	ewangel.	żydzi	stypendyści	solwenci	wolni
I.	66	2	68	23	2	43	29	4	1	35	—	68	—
II.	28	—	28	9	1	18	15	1	—	12	—	18	10
III.	11	—	11	4	—	7	8	—	—	3	—	3	8
Ogółem . . .	105	2	107	36	3	68	52	5	1	50	—	89	18

Szczegóły.

Nauki wykładają się w tej szkole językiem niemieckim, który też jest jedynie obowiązującym, inne należą do wolnego obioru. Uczyło się zaś języka polskiego uczniów 52, włoskiego 50, francuzkiego 79. Na naukę śpiewu chodziło 20 uczniów.

Obok nauk powszednich, udzielają się jeszcze przy tej szkole nauki niedzielne rzemieślnikom w zawodzie ich potrzebne i pożyteczne, a liczba słuchaczów na tym wydziale niedzielnym wynosiła w roku $185^4/_5$ siedmiu uczniów.

W porządkach i zbiorach naukowych posiadała szkoła: bibliotekę ze 152 dzieł o 262 tomach, treści po największej części zwyczajnych książek szkolnych, ale miała oprócz tego i kilka dzieł ważniejszych i umiejętnych, dykcyonarze, encyklopedye i tp. Do fizyki posiada zbiór porządków jak je poleca ministeryum oświecenia, a do chemii różne aparata i sprzęty platynowe, srebrne, i gabinet zaopatrzony w materyały chemiczne. Do geografii 2 globusy, 1 sphera armillaris, 1 atlas i 15 map ściennych; do historyi naturalnej: 116 tablic z historyi naturalnej wizerunkami, 380 sztuk minerałów, 100 sztuk skamieniałości, 100 sztuk modelów krzyształu kartonowych a 12 szklannych, 1 ząb słoniowej kości, i 2 sztuki szczątków mamuta; do geometryi 25 sztuk drucianych a 18 drewnianych lub cynkowych modelów z postumentem odpowiednim; do rysunków zbiór wzorów potrzebnych.

Utrzymanie tej szkoły idzie w dwóch trzecich płacy nauczycieli z funduszu szkolnego, resztę opędza gmina brodzka z funduszu swego miejskiego. Za to pobiera miasto połowę z opłat szkolnych i z taks przyjęcia, i składa na fundusz rezerwowy, z którego poźniej za wzrostem opłacać będzie i swoim własnym kosztem utrzymywać nauczycieli, których potąd, jak się powiedziało rząd w dwóch trzecich opłaca. Ale nauczyciela religii wyznania mojżeszowego, gmina i teraz całkowicie sama opłaca.

Z opłat szkolnych po 8 złr. rocznie, wpłynęło w roku $185^4/_5$ szkolnym, 696 złr. zaś z taks przyjęcia po 2 złr. liczono 80 złr.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Galicyjska kasa oszczędności.

Wyjątek ze sprawozdania dyrekcyi na rocznem zgromadzeniu Towarzystwa dnia 16. lutego 1856 roku.

(Obacz Nr. 15 Dodatku tygodniowego z r. 1855.)

zł r. kr.
Z końcem roku 1854 pozostało wkładek za . . . . . 2,840.836 $40^3/_4$
W roku 1855 pozostało: złr. kr.
nowych wkładek za 1,395.558 43
tudzież prowizyi z dniem 31. grudnia
1855 w sumie ogólnej . . . . . . 112.064 $20^2/_4$
wkładającym należącej się
A więc ogół powiększenia wynosi . 1,507.623 $3^2/_4$
Że zaś w roku 1855 zwrócono w ogóle
na książeczki . . . . 1,101.586 $40^1/_4$
zatem stan kapitału wkładkowego powiększył się przez rok 1855 rzeczywiście o . . . . 406036 $23^1/_4$
tak, iż z końcem roku 1855 wynosi w ogóle 3,246.873 4

Wkładek Z tej sumy jest:
4 procentowych na 12.722 książeczkach za 3,202.960 złr. $13^3/_4$ kr.
$3^1/_2$ " " 69 " " 43.912 " $50^1/_4$ "
w ogóle na 12.791 książeczkach . . 3,246.873 złr. 4 kr.
średnio więc wypada na jedną książeczkę 253 złr. $5^1/_4$ kr.

Co do rozkładu kapitału wkładkowego na pojedyncze książeczki, rzecz ma się tak:

Książeczek z pierwotną wkładką po 1000 złr. było z końcem roku 1855 przeszło 900, na sumę w ogóle miliona złr. dochodzącą; książeczek na 500 złr. i inne wyższe kwoty tysiąca złr. sięgające blisko 1400, za sumę w ogóle także miliona złr. dochodzącą. Na resztę tedy kapitału wkładkowego, to jest na sumę niemal 1,300.000 złr., zostają książeczki z wkładkami niżej 500 złr. aż do 25 krajcarów.

Wkładek mniejszych niż 100 złr. było:
w roku 1854 od 4016 stron w ogóle 101.466 złr. 50 kr., to jest:
w przecięciu 25 złr. 12 kr. od jednej strony,
zaś w roku 1855 od 3809 stron w ogóle 99.928 złr. 7 kr., to jest:
w przecięciu 26 złr. 14 kr. od jednej strony.

Z odniesienia tych liczb do całkowitej ilości wkładek w ciągu roku wniesionych, okazuje się: iż ogólna suma wkładek niżej 100 złr. wyniosła w roku 1854 cokolwiek więcej niż 9%, a w roku 1855 nieco więcej niż 7% całkowitej ilości wkładek. Ten stosunek daje niejako miarę udziału mniej zamożnych klas społeczeństwa w dobrodziejstwie jakie kasa oszczędności krajowi nastręcza.

Podanego wyżej kapitału wkładkowego 3,246 873 złr. 4 kr. na 12.791 książeczkach umieszczonego, część niemal 14ta, to jest przeszło 234.000 złr. lokowana jest na 1341 książeczkach z następujących tytułów:

Fundusze:	książeczkach		złr.
rozmaitych gmin miejskich i wiejskich	na 274	przeszło	82.000
mas spadkowych, drobniejsze depozyta sądowe i kaucye	" 805	blisko	115.000
gremiów, cechów i korporacyi rzemieślniczych	" 22	przeszło	4.000
szkół w niektórych gminach, kościołów i klasztorów	" 136	"	15.000
instytutów dobroczynnych	" 94	blisko	15.000
szpitalów	" 10	"	3.000

W porównaniu z poprzedzającym rokiem jest suma ta w ogóle o 9.000 złr. wyższą.

Winkulowanych książeczek jest w ogóle 206; z tych: 92 rozmaitych korporacyj, a 114 osób prywatnych.

Książeczek sądownie kondykowanych, to jest takich, które albo są w amortyzacyi, albo też strony spór przed sądem o nie wiodą, jest w ogóle 36.

Z końcem roku 1854 ulokowanych było na hipotekach dóbr ziemskich i realności miejskich na 5% u 617 stron
w ogóle . . . . 2,492.035 złr. 42 kr.

Wypożyczono na nowo w roku 1855:
na dobra ziem. 15 stronom w ogóle 91.000 złr.
" realności miej. 10 " " " 56.800 "
razem . . . 25 stronom . . . . 147.800 " — -
Zatem ogół wypożyczonego kapitału był . . . . . 2,639.835 złr. 42 kr.

Ten stan zmniejszył się:
przez zwyczajne spłaty ratami półrocznemi w ciągu roku na umorzenie kapitału wnoszonemi, tudzież przez trzy spłaty całej reszty długu, w ogóle o . . . . 68.207 złr. 45 k.
tak więc z końcem roku 1855 suma na hipotekach
lokowana wynosiła w ogóle . . . . 2,571.627 złr. 57 k.
czyli o . . . . 79.592 " 15 -
więcej niż z końcem roku poprzedzającego.

Gmina miasta Lwowa z pierwotnej pożyczki 27.000 złr. — kr.
spłaciwszy dotąd . . . . 9.821 " 57 "
ma jeszcze do wniesienia ratami półrocznemi 17,178 złr. 3 kr.

Wykazana wyżej suma na hipotekach ciążąca, rozkłada się w następujący sposób:
na dobrach ziemskich 320 stron z kwotą . . . 1,765,412 złr. 54 kr.
" realnościach miejskich 319 " " " . . . 806.215 " 3 "
w ogóle . . 639 stron z sumą . . . 2,571.627 złr. 57 kr.

Wypada ztąd, iż z każdych 100 złr. na hipotekach umieszczonych, cięży na dobrach ziemskich 68 złr., a na realnościach miejskich 32 złr, któryto stosunek był także w dwóch poprzedzających latach niemal taki sam.

Zaległości z hipotek w kapitale i prowizyi, to jest w ratach półrocznych wynosiły:
po koniec roku 1854 przy kapitale 2,492.035 złr. 42 kr. w ogóle na
hipotekach ciężącym . . . . 37.926 złr. 12 kr.
a po koniec roku 1855 przy kapitale 2.571.627
złr. 57 kr. w ogóle na hipotekach ciężącym . . 51.752 " 51 "
to jest, na każde 100 złr. pożyczki na hipotekach ciężącej zaległo
po koniec roku 1854 1 złr. 31 kr.
a " " " 1855 2 " $^3/_4$ "

Z powyższego stanu zaległości z końcem roku 1855 wykazanego przypada:
na dobra ziemskie . . . . 17.819 złr. 7 kr.
na realności miejskie . . 33.933 " 44 "
zatem biorąc stosunek tych zaległości do ogółu kapitału na każdej z tych dwóch kategoryi hipotek ciążącego, okazuje się, iż:
z każdych 100 złr. pożyczki na:
dobrach ziemskich ciężącej, zalega po koniec roku 1855 1 złr. — kr.
realnościach miejskich " " " " " " 4 " 12 "

Gdy jeszcze dalej realności miejskie rozróżnimy na lwowskie i na owe na prowincyi, okazuje się iż na realnościach lwowskich
przy wierzytelności 701.55 złr. 21 kr. zalega 28.237 złr. 34 kr.,
czyli: . . . . 4 złr. $1^1/_4$ kr. na 100 złr.
na realnościach na prowincyi przy wierzytelności 104.664 złr 42 kr. zalega
5.696 złr. 10 kr. czyli . . . . 5 " $26^2/_4$ " " " "

Stosunek wzmagania się zaległości w ostatnich czterech latach, może być w przybliżeniu wyrażony przez następujące cztery
liczby: . . . . 10. $13^1/_2$ 15. $19^1/_2$;
na hipotekach ziemskich liczby te idą tak: . . 10. 12. 10. 14;
a na realnościach miejskich " " " " . . 10. 15. 20. 25.

Co do procesów sądowych z tymi dłużnikami hipotecznymi, którzy zaniedbują wnosić na terminach raty półroczne na umorzenie długu, procesów takich było w toku:
z końcem roku 1854 53
przybyło przez rok 1855 18
razem więc 71
Z tych doprowadzono niektóre do wyroku, inne są już
w dalszej egzekucyi sądowej, zaś 13
po uzyskaniu wyroków sądowych zaprzestano, gdyż
dłużnicy wrócili do porządku w płaceniu rat.
Zostało tedy z końcem roku 1855 jeszcze w toku . . 58 procesów, z których 23 idzie do wyroku, a 35 do dalszej po za wyrok egzekucyi sądowej.

Z tych 58 procesów jest: 20 z właścicielami dóbr ziemskich,
31 " " realności lwowskich,
7 " " " na prowincyi.

Stan funduszu ruchomego był z końcem roku 1855 następujący:

W 88 zastawach na papiery publiczne 5%	77.015 złr.	53 kr.
„ 206 wekslach eskontowanych na 5%	199.705 „	17 „
„ galicyjskich listach zastawnych 4 procentowych .	31.000 „	— „
„ hipotekowanych obligacyach gmundeńskich 5 procentowych	263.800 „	— „
„ asygnacyach 3 procentowych kasy centralnej, które tutejsza filialna kasa bankowa na każde zgłoszenie się na gotowiznę wymienia	90.000 „	— „
„ gotowiznie	2.497 „	— „
Ogółem . złr.	664.018 kr.	$37^{3}/_{4}$

Fundusz ten stanowiący gotowość kasy do zaspokojania stron z książeczkami po wypłatę zgłaszających się, może prócz wchodzących weń 31.000 złr. papierami kursowi ulegającemi, to jest listami zastawnemi, w kilku miesiącach bez straty być zrealizowany czyli na gotowiznę zamieniony. Powiększa on się jeszcze pieniędzmi na stopniowe morzenie pożyczek hipotecznych wpływającemi, co średnio miesięcznie kilkanaście tysięcy złotych reńskich czyni; wzmaga się także nowemi wkładkami na książeczki.

Dyrekcya zaś pilnuje stale tej zasady, aby przynajmniej $^{1}/_{5}$ część powierzonych sobie na książeczki pieniędzy mieć zawsze w odwodzie czyli w funduszu ruchomym.

Z funduszem rezerwowym czyli własnym majątkiem Zakładu tak się ma:

Zysk z prowizyi, eskontu i z innych pomniejszych wpływów wyniósł w roku 1855		36.762 złr. $11^{3}/_{4}$ kr.
Od której to sumy potrąciwszy:		
Koszta administracyi, jako to: Pensye urzędników i płace sług, kapitulacyę syndyka, diurny, remuneracye urzędnikom i sługom, zasiłek dla żony byłego adjunkta likwidatury, sprawienie ksiąg i innych potrzeb kancelaryjnych, zużycie sprzętów, najem lokalu z opałem, podatek od dochodu Zakładu i inne drobne wydatki w ogóle	17.144 złr. 26 kr.	
tudzież brak w kasie podręcznej z roku zeszłego	3.249 „ $53^{2}/_{4}$ „	
razem		20.394 złr. $19^{2}/_{4}$ kr.
pozostało czystego zysku za rok 1855		16.367 złr. $52^{1}/_{4}$ kr.
A że majątek Zakładu z końcem roku 1854 był		132.476 „ $57^{1}/_{4}$ „
okazuje się więc suma . . .		148.844 złr. $49^{2}/_{4}$ kr.

stanowiąca własny majątek Zakładu z końcem roku 1855.

Majątek Zakładu dotąd tylko w rachunku osobno wykazywany, jest z początkiem roku 1856 oddzielnie w kasie głównej w następujących wartościach odłożony:

	złr.	kr.
W galicyjskich listach zastawnych 4 procentowych . . .	88.000	—
„ 5procent. obligacyach pożyczki państwa z r. 1851 Ser. A.	10.000	—
„ „ „ „ „ „ „ 1852 . . .	10.000	—
„ 4procentowych loteryjnych obl. poż. „ „ 1854 . . .	10.000	—
„ 5procentowych obl. pożyczki narod. „ „ 1854 . . .	30.000	—
„ książeczce wkładkowej galicyjskiej kasy oszczędności	844	—
Razem jak wyżej . . .	148.844 złr.	$49^{2}/_{4}$ kr.

Chcąc majątek ten zrealizować, czyli ocenić cyfrę jego w gotowiznie, wypada wszelkie składające go papiery wziąść nie według wartości ich imiennej, lecz według obiegowej. Gdy także stratę na kursie, jakąby tym sposobem ponieść przyszło z owych 31.000 listami zastawnemi, które wyżej w funduszu ruchomym są objęte, musiałby ponieść majątek własny Zakładu, należy więc i tę stratę tutaj wziąść w porachunek. To samo rozumie się i o zysku na kursie, jakiby się miało z obligacyj wyżej 100 stojących.

Przyjąwszy średni kurs giełdy wiedeńskiej z dnia 15. lutego 1856, według którego obligacye 5procentowe stały na 85 a 4procentowe loteryjne na 105 za 100, zaś listy zastawne na 89 za 100, wypada po zważeniu strat i zysków na kursie, ostatecznie ubytek . . . . 20.090 złr. — kr.

Pozostająca więc suma . . . 128.754 złr. $49^{2}/_{4}$ kr.

przedstawiałaby wielkość własnego majątku Zakładu w gotowiznie.

Do trzech instytutów krajowych, to jest: „Instytutu dla ciemnych", „Funduszu pożyczkowego Franciszka Józefa dla profesyonistów lwowskich" i „Towarzystwa przemysłu lnianego i konopnego w Galicyi", których fundusze kasa oszczędności ma na rachunku ciągłym, przybył w Grudniu 1855 roku jeden jeszcze, to jest: „Stowarzyszenie ku dostarczaniu taniej żywności dla Lwowa", pod temi samemi jak i tamte warunkami, i z tą jeszcze dla tego Stowarzyszenia korzyścią, iż na przyjmowania w depozyt obligacye kasa podjęła się udzielać pożyczki w gotowiźnie, w ilościach wyrównywających $^{2}/_{3}$ częściom każdoczesnej wartości ich obiegowej, licząc sobie prowizyę tylko 4%.

Stan funduszów tych był z końcem roku 1855 na rachunku ciągłym taki:

	złr.	kr.
Instytutu dla ciemnych	2.449 złr.	39 kr.
Funduszu pożyczkowego dla profesyonistów lwowskich, z majątku 8246 złr. 3 kr. w rozpożyczeniu u 133 rzemieślników będącego, pozostałość kasowa	125 „	3 „
Funduszu Towarzystwa przemysłu lnianego i konopnego	7.151 „	12 „
Funduszu Stowarzyszenia ku dostarczaniu taniej żywności dla Lwowa, obligacye wartości imiennej 19.240 złr., na które fundusz ten wybrał od kasy oszczędności w gotowiźnie jako pożyczkę 1501 złr. 50 kr.		

Z zestawienia dat ruchu ogólnego kasy co do liczby stron i obrotu funduszów pieniężnych, w porównaniu z rokiem poprzedzającym, okazuje się iż:

w ciągu roku 1854 kasa miała do załatwienia 21.035 stron,
a „ „ „ 1855 „ „ „ „ 18.716 „
mianowicie w tym ostatnim roku: wkładek na książeczki i dokładek wniosło . . . . 7.427 osób,
po wypłaty z książeczek zgłosiło się . . . 7.543 „
reszta zaś do powyższych 18.716 stron, to jest 3.746 „
tyczy się innych spraw kasowych, jakoto: wypłaty pożyczek na hipoteki, poboru rat półrocznych z hipotek, pożyczek na zastawy, ściągania takowych lub przedłużania, eskontu wekslów, obrotu papierów publicznych, i td. i td. — Różnica w liczbie ogólnej stron, przeważająca na rok 1854, pochodzi głównie ztąd, iż w owym roku niemal o 2000 stron więcej niż w roku 1855 po odbiór pieniędzy z książeczek zgłosiło się.

Co zaś do ruchu gotowizny, tej:

w ciągu roku 1855 wpłynęło:	2,862.640 złr.	$57^{3}/_{4}$ kr.
„ „ „ „ wypłacono:	2,875.372 „	35 „
zatem cały ruch gotowizny był:	5,738.013 złr.	$33^{3}/_{4}$ kr.
w porównaniu z r. poprzedzającym większy o:	106.533 „	$35^{3}/_{4}$ „

Nareszcie ogólny ruch cyfrowy spraw kasy, był według bilansu za rok 1855 następujący:

Po stronie czynnej	weszło:	4,749.085 złr.	$17^{2}/_{4}$ kr.
	wyszło:	4,318.889 „	$15^{3}/_{4}$ „
Po stronie biernej	weszło:	1,548.852 „	$34^{1}/_{4}$ „
	wyszło:	1,129.235 „	$9^{1}/_{4}$ „
w ogóle . . .		11,746.062 złr.	$16^{3}/_{4}$ kr.
czyli ruch średni roczny . . .		5,873.031 „	$8^{3}/_{8}$ „

Co do czynności kancelaryi dyrekcyi, o ile za miarę służyć może liczba podań i expedycyi, następujące są data w porównaniu z rokiem poprzedzającym:

Przez protokół podawczy weszło:	w roku 1854	exhibitów	1640
	„ „ 1855	„	1688
wyszło:	„ „ 1854	expedycyi	1760
	„ „ 1855	„	1819
Posiedzeń odbyło się:	„ „ 1854	„	46
	„ „ 1855	„	50

mianowicie w tym ostatnim roku: 1 posiedzenie Towarzystwa; 2 posiedzenia Wydziału; 3 posiedzenia Kuratoryum, z tych jedno nadzwyczajne; 38 posiedzeń dyrekcyi, z których dwa nadzwyczajne; 2 posiedzenia komisyi od Kuratoryum delegowanej; 1 posiedzenie komisyi od dyrekcyi delegowanej; nareszcie 3 posiedzenia wspólne z cenzorami wekslowymi.

Smarowidło do butów, zabezpieczające je od wszelkiego przesiąknienia wilgoci.

Że podobne smarowidło ważne jest i potrzebne każdemu gospodarzowi, nieobawiającemu się śniegu i deszczu, potwierdzi każdy, kogo woda przeniknąwszy nogi jak to mówią, do kości, nabawiła kataru, reumatyzmu lub t. p. dolegliwości, których na wsi tak trudno, a nawet prawie nie podobna uniknąć. Doświadczenie nie jednokrotne nauczyło, że wszelkie, używane dotąd do smarowania tłustości, bądź to ze smalcu świńskiego, bądź nawet z rybiego tranu składające się, ani w części celu zamierzonego nieosiągają. Nie są one wprawdzie do odrzucania, bo czynią skórę trwalszą, nadają jej większą miękkość, podatność i elastyczność; ale woda tak dobrze potrafi przesiąknąć niesmarowaną, jak i smarowaną skórę. Czyż więc jest jaki materyał mogący tę ważną przysługę, powtarzamy dla wiejskich bezkaloszowych mieszkańców, wykonać? Odpowiadamy, że iest i bezzawodnie może być zaleconym każdemu; kto się chce na zawsze od przemoczenia nóg zabezpieczyć. Materyałem tym jest kauczuk (guma elastyczna), z którego wyżej wspomniane smarowidło przyrządza się w sposób następujący:

Odważa się 4 łuty kauczuku, 6 łutów świńskiego smalcu i 24 łuty łoju wołowego; kładzie się kauczuk w gorącą wodę i dopóty się zostawia, dopóki należycie nie zmięknie, poczem kraje się go nożyczkami w drobne kawałki. Kawałki te suszą się dokładnie, następnie umieszczają się wraz ze smalcem i tranem w garnku, który się wstawia do ciepłego pieca. Po należytem stopieniu i wzajemnem połączeniu się obudwóch tłustości z kauczukiem, smarowidło jest gotowe do użycia i po zastygnięciu ma postać stałej masy.

Chcąc buty smarowidłem tem napuścić, należy je z wierzchu nieco letnią wodą obetrzeć, a po wyschnięciu, wcierać za pomocą szczotki powyższą kauczukową mieszaninę. Notabene czynność tę odbywać potrzeba nie wprost ze skrzepłą masą; ale tę poprzednio jak najdokładniej przy ogniu roztopić. Niepotrzeba tu dodawać, że nie tylko wierzchnia skóra, ale też i podeszwy, cholewy, wszelkie szwy i tp. mają być wysmarowane. Wystawione na powietrze obuwie schnie bardzo szybko i przybiera piękny połysk.

Lwów. Rok 1659, 1662, 1663, 1672, 1683, 1685, 1736, 1741, 1781, 1782 i 1807.

Król Jan Sobieski potwierdza na sejmie własną fundacyę i dotacyę Bonifratrów, jako też zapisy przez inne osoby klasztorowi i szpitalowi ich uczynione.

(Dalszy ciąg. Obacz Nr. 36, 37, 38 i 39. Dod. tyg.)

In cuius rei fidem prae|sentes manu Nostra subscriptas sigillo maiestatis communiri iussmus. | Datum **Varsauie** die **XIX**. mensis July anno Domini **MDCLXXXV**, regni | Nostri XII° anno. Praesentibus Illustrissimis, Reuerendissimis, Reuerendis, Illustri|bus, Magnificis, Generosis, Nobilibus: Joanne Małachowski Cracoui|ensi, Duce Seueriae, Alexandro Kotowicz Vilnensi, Bonauentura | Madaliński Vladislauiensi, Stephano Wierzbowski Posnaniensi, | Michaele Radzieiowski Varmiensi et Sambiensi, Vice-cancellario re|gni, Stanislao Dąmbski Płocensi, Joanne Zbąski Praemysliensi, Andrea | Załuski Kiiouiensi Serenissimae Reginae Consortis Nostrae Charissimae Cancellario, | Episcopis; Andrea Potocki Castellano Cracouiensi exercitus regni | Campiductore, Felice Potocki Cracouiensi, Christophoro Grzymułtow|ski Posnaniensi, Casimiro Sapieha Vilnensi et exercitus Magni Ducatus | Lituaniae supremo Duce, Raphaele Leszczynski Calissiensi, Joanne Stanislao Ja|błonowski terrarum Russiae et exercitus regni supremo Duce, | Joanne Tarło Lublinensi, Joanne Odrowąz Pieniązek Siradiensi,| Martino Kącki Kiiouiensi artileriae regni Generali, Joanne Guinski | Bracłauiensi, Palatinis. Albrachto Casimiro Breza Posnaniensi, Josepho Słu|szka Vilnensi Campiduetore exercitus Magni Ducatus Lituaniae, Felice Parys Lublinensi, | Stephano Zahorowski Volhyniae, Castellanis. Joanne Comite in Pieskowa | Skała et Zywiec Wielopolski supremo regni Cancellario, maioris Poloniae generali Cra|couiensi etc. Capitaneo, Stanislao Lubomirski supremo, Hieronimo Lubomir|ski curiae regni Marshalcis. Martino in Zamoscie Zamoyski Thesaurario| regni supremo. Martino Ogiński magni ducatus Lituaniae supremo Cancellario. Benedicto Sapieha | magni ducatus Lituaniae supremo Thesaurario. Francisco Prazmowski Abbate Sieciechouiensi Secreta|rio regni maiore, Marco Matczynski Succamerario regni, Michaele Flori|ano Rzewuski Thesaurario curiae regni. Jozefo Lubomirski stabuli regni | Praefecto. Joanne Bokum magni ducatus Lituaniae Dapifero, Atanasio Miączynski Venatore | regni. Stanislao Kraiewski Praeposito sancti Michaelis in arce Cracouiensi, Gnesnensi, Ca|nonico cancellariae regni (ma)ioris Regente. Adamo Sarnowski Praeposito Lanciciensi, Varsauiensi Canonico, Secretario Nostro et camerae notario intimo. Christophoro | Taranowski Canonico Cracouiensi, Secretario Nostro. Andre a Casimiro Gelgut magni ducatus Lithuaniae Notario | et in comitiis generalibus nuntiorum terrestrium Marshalco. Melchiore Gurowski Pocil|latore Posnaniensi. Stanislao Szczuka Pocillatore Visnensi, cancellariae (mi)noris regni | Regente. Stanislao Godlewski Subdapifero Nurensi, Joanne Cetner Succamera|rio Cremenecensi, Petro Kosakowski Vexillifero Volhyniae, Joanne Leduchowski | Judice Cremenecensi, Nuntiis terrestribus. Stephano Hankiewicz Decretarum curiae Notario Secretario Nostro, Francisco Plaskowski Pocillatore Trembowlensis | Thesauri Regni Notario. Thoma Talenti Secretario Nostro, Andrea Szymono|wic medicinae Doctore. Jacobo Moscicki iuris vtriusque Doctore Secretariis Nostris | et protunc Nuntiis ciuitatis Nostrae **Leopoli**ensis, aliisque plurimis Aulicis, Secreta|riis atque Nobilibus ad comita generali a regni congregatis.|

Dla wiarygodności czego niniejsze własną ręką podpisawszy roskazaliśmy stwierdzić pieczęcią majestatową. Dano w ***Warszawie*** *dnia 19. miesiąca lipca roku Pańskiego* ***1685*** *a w 12tym Naszego królowania. W przytomności Jaśnie Oświeconych, Przewielebnych, Wielebnych, Wielmożnych, Rodowitych, Szlachetnych: Jana Małachowskiego krakowskiego, Książęcia na Siewierzu, Aleksandra Kotowicza wileńskiego, Bonawentury Madalińskiego włocławskiego, Szczepana Wierzbowskiego poznańskiego, Michała Radziejowskiego warmieńskiego i sambieńskiego, Podkanclerzego koronnego, Stanisława Dąbskiego płockiego, Jana Zbąskiego przemyślskiego, Andrzeja Załuskiego kijowskiego a Najjaśniejszej Królowy Małżonki Naszej najukochańszej Kanclerza, — Biskupów; Andrzeja Potockiego Kasztelana krakowskiego, wojsk koronnych Hetmana polnego, Szczęsnego Potockiego krakowskiego, Krzysztofa Grzymułtowskiego poznańskiego, Kazimirza Sapiehy wileńskiego a wojsk Wielkiego Księstwa Litewskiego Hetmana wielkiego, Rafała Leszczyńskiego kaliskiego, Jana Stanisława Jabłonowskiego ruskiego a wojsk koronnych Hetmana wielkiego, Jana Tarła lubelskiego, Jana Odrowąża Pieniąška sieradzkiego, Marcina Kąckiego kijowskiego, artyleryi koronnej Generała, Jana Gnińskiego bracławskiego, — Wojewodów; Albrechta Kazimirza Brezy poznańskiego, Józefa Słuszki wileńskiego a wojsk Wielkiego Księstwa Litewskiego Hetmana polnego, Szczęsnego Parysa lubelskiego, Szczepana Zahorowskiego wołyńskiego, — Kasztelanów; Jana Hrabi na Pieskowej Skale i Żywcu Wielopolskiego Kanclerza koronnego a generalnego wielkopolskiego, krakowskiego itd. Starosty, Stanisława Lubomirskiego wielkiego, Hieronima Lubomirskiego nadwornego koronnego Marszałków; Marcina na Zamościu Zamojskiego Podskarbiego koronnego; Martyana Ogińskiego Kanclerza Wielkiego Księstwa Litewskiego; Benedykta Sapiehy Podskarbiego Wielkiego Księstwa Litewskiego; Franciszka Prażmowskiego Opata sieciechowskiego, Sekretarza większej kancelaryi koronnej; Marka Matczyńskiego Podkomorzego koronnego; Michała Floryana Rzewuskiego Podskarbiego nadwornego koronnego; Józefa Lubomirskiego Koniuszego koronnego; Jana Bokuma Stolnika Wielkiego Księstwa Litewskiego; Atanazego Miączyńskiego Łowczego koronnego; Stanisława Krajewskiego Proboszcza od świętego Michała na zamku krakowskim i kanonika gnieźnieńskiego a większej kancelaryi koronnej Zarządcy; Adama Sarnowskiego Proboszcza łęczyckiego, warszawskiego Kanonika, Sekretarza Naszego i tajnego Pisarza pokojowego; Krzystofa Taranowskiego Kanonika krakowskiego, Sekretarza Naszego; Andrzeja Kazimirza Giełguta Pisarza Wielkiego Księstwa Litewskiego i Marszałka posłów ziemskich na sejmie walnym, Melchiora Gurowskiego Cześnika poznańskiego, Stanisława Szczuki Cześnika wizkiego, mniejszej kancelaryi koronnej Zarządcy, Stanisława Godlewskiego Podstolego nurskiego, Jana Cetnera Podkomorzego krzemienieckiego, Piotra Kosakowskiego Chorążego wołyńskiego, Jana Leduchowskiego Sędzi krzemienieckiego, — Posłów ziemskich; Szczepana Hankiewicza wyroków nadwornych Pisarza i Sekretarza Naszego; Franciszka Plaskowskiego Cześnika trembowelskiego a skarbu koronnego Pisarza; Tomasza Talentego Naszego Sekretarza, Andrzeja Szymonowica sztuki lekarskiej, Jakuba Mościckiego obojga praw uczeńców, Sekretarzów Naszych i Posłów od miasta* ***Lwowa****; tudzież wielu innych Dworzan, Sekretarzów Naszych i Szlachty na sejm walny królestwa zgromadzonych.*

(D. (n.

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. Drukarni rządowej.